II Şuşa Qlobal Media Forumu

Mixail QUSMAN: "İnformasiya müharibələri siyasi rejimdən asılı olmayaraq bütün ölkələrdə rast gəlinən fenomendir"

"İnformasiya müharibələri siyasi rejimdən asılı olmayaraq bütün ölkələrə xas bir fenomendir. Bəzi ölkələr daha fəal fazadadır, bəziləri isə yox. Aktiv müharibələrdən fərqli olaraq informasiya müharibələri heç vaxt dayanmır. Biz həmişə onlarla mübarizə aparmalıyıq".

AZƏRTAC xəbər verir ki, bu sözləri Rusiyanın TASS informasiya agentliyinin Baş direktorunun birinci müavini Mixail Qusman II Şuşa Qlobal Media Forumu çərçivəsində keçirilən "Təsirin qiymətləndirilməsi: Dezinformasiyanın əhatə dairəsini müəyyənləşdirmək" adlı panel müzakirədə söyləyib.

Saxta məlumatları özlüyündə bir informasiya silahı adlandıran Mixail Qusman əlavə edib: "Bu gün çox sayda insan yığcam məlumatları telefon vasitəsilə alır. Lakin bu vəziyyətə hazır olmayan cəmiyyətdə feyk xəbərlər düzgün məlumat kimi qəbul edilir. Ona görə də xəbər agentlikləri təbliğatı işıqlandırmamalıdırlar, onların yeganə silahı həqiqi məlumatı yaymaq olmalıdır".

"TRT World" kanalının aparıcısı: "Bəzi xəbər agentlikləri Azərbaycanı hədəfə almışdılar"

"Bəzi xəbər agentliklərinin yaydıqları məlumata baxanda görürdüm ki, Azərbaycanı hədəfə alıblar. Ölkəni aqressor kimi təqdim edirdilər".

AZƏRTAC xəbər verir ki, bu sözləri "TRT World" kanalının aparıcısı və müxbiri Jaffar Hasnain II Şuşa Qlobal Media Forumu çərçivəsində keçirilən "Təsirin qiymətləndirilməsi: Dezinformasiyanın əhatə dairəsini müəyyənləşdirmək" adlı panel müzakirədə deyib. Suriyaya, Ukraynaya və Azərbaycanın Qarabağ bölgəsinə səfərlər etdiyini vurğulayan "TRT World" kanalının aparıcısı bu ərazilərlə bağlı dezinformasiyadan çox güclü istifadə edildiyini diqqətə çatdırıb.

"Mən Qarabağ işğaldan azad olunandan sonra oraya ilk ayaq basan jurnalistlərdənəm. Buraya dördüncü dəfə gəlirəm, görülən işlərin sürətlə

getdiyinin şahidi oluram", - deyə Jaffar Hasnain əlavə edib.

MENA-nın baş redaktoru: "Bizim öz baxışımızı aydınlaşdırmaq üçün Şuşa forumu kimi tədbirlərə ciddi ehtiyacımız var"

"Bizim öz baxışımızı aydınlaşdırmaq üçün bu cür tədbirlərə ciddi ehtiyacımız var. Bizim fikirlərimiz Qərb mediası tərəfindən nəzərə alınmır. Buna görə də öz problemlərimizə tənqidi fikir bildirmək üçün vahid səsə sahib olmalıyıq, çünki problemin həll yolu düzgün, vahid xəbər axınıdır".

AZƏRTAC xəbər verir ki, bunu jurnalistlərə müsahibəsində II Şuşa Qlobal Media Forumunda iştirak edən Misirin Yaxın Şərq Xəbər Agentliyinin (MENA) baş redaktoru Tarek Abdel Qaffar deyib.

Bu tədbirə ilk dəfə qatıldığını bildirən qonaq Azərbaycanın və digər inkişaf etməkdə olan ölkələrin öz problemlərini həll etmək, baxışlarına aydınlıq gətirmək üçün bu forumun vacib platforma olduğunu vurğulayıb.

"İnamsızlıq məlumatların etibarlı mənbələrdən olmamasından irəli gəlir, çünki bəzən

jurnalistlərin informasiyaya əlçatanlığı olmur, yaxud rəsmi mənbə danışmır və ya reallığı demir. Odur ki, inkişaf etməkdə olan ölkələrdə rəsmi mediaya inamsızlıq yaranıb. Buna görə də hadisələri işıqlandırmaqda yolumuzu itiririk. Bu etimadı bərpa etmək üçün xalqla milli və rəsmi media arasında məlumatlara sərbəst giriş verməliyik. Bu məlumatların əldə edilməsi sosial mediaya və sadəcə, mənbələrə sərbəst çıxış verə bilər", - deyə Tarek Abdel Qaffar diqqətə çatdırıb.

ABŞ-nin MTP klubunun təsisçisi: "Qarabağın qısa müddətdə belə inkişaf edə biləcəyini gözləmirdik"

"Biz - 35 nəfər işğaldan azad olunmuş bütün ərazilərə son üç il ərzində səyahətlər etmişik. Azərbaycan hökumətinə bizə bu imkanı yaratdığı üçün təşəkkür edirəm. Qarabağa ilk dəfə gələndə xarabalıqların şahidi olduq. Budəfəki səfərimizdə inanmadıq ki, qısa müddət ərzində buralar belə inkişaf edə bilər".

AZƏRTAC xəbər verir ki, bu sözləri ABŞ-nin MTP (Most Travelled People - Ən çox səyahət edən insanlar) klubunun təsisçisi Çarlz Veley II Şuşa Qlobal Media

Forumu çərçivəsində keçirilən "Təsirin qiymətləndirilməsi: Dezinformasiyanın əhatə dairəsini müəyyənləşdirmək" adlı panel müzakirədə söyləyib.

Qarabağa səyahət etdiyinə görə klaviatura arxasındakı "qəhrəmanlar" tərəfindən hücuma məruz qaldığını vurğulayan ABŞ-nin MTP klubunun təsisçisi deyib: "Bəzi insanlar mənə "siz niyə etnik təmizləməni, barbarlığı dəstəkləyirsiniz" kimi şərhlər yazırlar. Lakin mən bildirirdim ki, şahidi olduqlarımı, həqiqətləri insanlara çatdırıram".

Azərbaycanın paytaxtı Bakıda da olduğunu diqqətə çatdıran Çarlz Veley şəhərin böyüdüyünü, sürətlə inkişaf etdiyini bildirib.

Valeria GİANNOTTA: "Şuşa 2021-ci ildə xarabalıq vəziyyətində idi"

"Şuşaya ilk dəfə 2021-ci ildə gəlmişəm. O zaman şəhər xarabalıq vəziyyətində idi. Mətbuat qurumlarının narrativlərə qarşı mübarizələrinin şahidi oldum".

AZƏRTAC xəbər verir ki, bu sözləri Beynəlxalq Siyasət Araşdırmaları Mərkəzinin (CeSPI) Türkiyə üzrə Müşahidə mərkəzinin akademik və elmi direktoru Valeria Giannotta II Şuşa Qlobal Media Forumu çərçivəsində keçirilən "Təsirin qiymətləndirilməsi: Dezinformasiyanın əhatə dairəsini müəyyənləşdirmək" adlı panel müzakirədə deyib.

O qeyd edib ki, lobbilər tərəfindən müəyyənləşmiş narrativlər olduğu üçün obyektivliyi saxlamaq çətindir. Seçim etmək, faktları yoxlamaq, müxtəlif mənbələrlə tutuşdurmaq jurnalistlər üçün çox vacibdir. "Biz mütləq hadisə ərazisində olmalıyıq. Etik məsuliyyəti anlamaq, məsafəni saxlamaq lazımdır. Hazırda jurnalistlər üçün məlumatları ilkin mənbədən almaq imkanı var. Dezinformasiyanı həqiqətdən ayırd etmək üçün xüsusi mexanizmlər yaradılmalıdır. Buna aid qurumlar Avropada, Rusiyada və Türkiyədə yaradılıb", - deyə Valeria Giannotta vurğulayıb.

Leslie RİCHER: "Süni zəka rəqəmsal məkanda mövcud yanlış məlumatları doğru kimi təqdim edir"

"Süni zəka rəqəmsal məkanda mövcud yanlış məlumatları doğru kimi təqdim edir".

AZƏRTAC xəbər verir ki, bu sözləri Afrika İttifaqı Komissiyasının informasiya və kommunikasiya direktoru Leslie Richer II Şuşa Qlobal Media Forumu çərçivəsində keçirilən "Süni intellektin reallığa, mediaya və dezinformasiyaya təsiri: Media savadlılığının təşviqi" adlı panel müzakirədə deyib.

Süni zəka ilə media arasında əlaqənin qurulmasının indiki zamanda olduqca vacib olduğunu diqqətə çatdıran Leslie Richer əlavə edib ki, biz informasiya çatışmazlığının qurbanı olmuşuq. İnsanlar Afrika haqqında kifayət qədər məlumatlı deyillər. Mövcud xəritələrdə Afrika kiçik bir ərazi kimi göstərilir. Qitələr sanki dini, irqi meyarlara görə bölünür. Bu, doğru deyil, ədalətli yanaşma tələb edir.

"Afrika İttifaqı olaraq biz 2024-cü ildə kontinental strategiya qəbul etmişik. Bununla biz qlobal rəqəmsal platformanın işinə töhfə vermək istəyirik. Vikipediya ilə sıx əməkdaşlıq edirik ki, nəticə etibarilə süni zəka doğru məlumatlara istinad etsin. Süni zəkadan sə-

mərəli istifadə etmək lazımdır. Silikon vadisində onu yaradan insanlar dünyada baş verənlərlə maraqlanmırlar. Biz texnologiya aləmində qlobal azlıq sayılırıq", - deyə o vurğulayıb.

Əl-Cəzirənin şöbə müdiri: "Qərb mətbuatında xəbər başlıqlarının seçimi çox qərəzlidir"

"Qərb mətbuatında xəbər başlıqlarının seçimi çox selektiv və qərəzlidir. Son illər bu problemlə bağlı danışıqlar gedir, sərlövhələr təhrif olunur".

AZƏRTAC xəbər verir ki, bu sözləri Əl-Cəzirə Araşdırmalar Mərkəzinin Media tədqiqatları şöbəsinin müdiri Mohamed Er-Raji II Şuşa Qlobal Media Forumu çərçivəsində keçirilən "Dezinformasiyaya qarşı daha davamlı cəmiyyət qurmaq üçün siyasət və təşəbbüslər" adlı panel müzakirədə deyib. "Biz xəbər agentliyi olaraq dəqiqliyə, sürətə və obyektivliyə çox önəm verməliyik. Hansısa yanlış xəbər bizim etimadımıza zərər verməli deyil. Dezinformasiya təkcə hansısa özəl qurumlar tərəfindən yox, həmçinin dövlət tərəfindən də yayılır. Biz bu problemə qarşı birləşərək daha səmərəli mübarizə aparmalıyıq", - deyə Mohamed Er-Raji vurğulayıb.

ABŞ Qlobal Siyasət İnstitutunun prezidenti: "Şuşa forumu son dərəcə vacib zamanda keçirilən tədbirdir"

"Dezinformasiya xəstəlik kimidir. Düzünü desəm, dərmanı olmayan bir epidemiyaya bənzəyir. Təəssüf ki, bu gün texnologiyanın inkişafı belə dezinformasiyanın qarşısını ala bilmir. Buna görə də bu forum son dərəcə vacib zamanda keçirilən bir tədbirdir".

AZƏRTAC xəbər verir ki, bunu jurnalistlərə müsahibəsində II Şuşa Qlobal Media Forumunda iştirak edən ABŞ Qlobal Siyasət İnstitutunun prezidenti Paolo von Şirak söyləyib. Süni zəka texnologiyalarının siyasətçi və ya dövlət başçısına aid saxta müsahibə yaratmaq bacarığını diqqətə çatdıran Paolo von Şirak bu cür xəbərlərin investisiya, böyük studiyalar olmadan geniş şəkildə yayıldığını deyib: "Bunun üçün də tənzimləmə olmalıdır. Hökumətlər qanunlarla müdaxilə etməlidir. Beynəlxalq konvensiyalar olmalıdır və bu işdə biz hamımız iştirak etməliyik".

Süni intellektin bir neçə dəqiqə ərzində minlərlə saxta xəbər saytı və sosial media hesabları yarada bilməsini diqqətə çatdıran qonaq indiki vaxtda bununla necə mübarizə aparmağın, həll yollarını axtarmağının vacibliyini qeyd edib: "Bu, böyük bir problemdir. Biz istehlakçılar, həmçinin media nümayəndəsi olan jurnalistlər, sosial media istifadəçiləri, prodüserlər və menecerlər və bir çox insan bu yeni reallıqla qarşılaşırıq. Süni intellekt məlumatı tənzimləmək, bir çox sənaye və iqtisadi sektorların pula qənaət etməsinə imkan verən daha dəqiq məzmuna və məlumatlara sahib olmaqla yanaşı, eyni zamanda bir neçə saniyə ərzində açıq yalan xəbərlər yaradır".

Dezinformasiyanı xərçəng və ya bir növ COVID pandemiyası adlandıran ABŞ Qlobal Siyasət İnstitutunun prezidenti deyib: "COVID zamanı bir müddət bir peyvənd hazırlandı, çox böyük bir çaxnaşma yaşandı, insanlar ölürdü və bu barədə nə edəcəyimizi bilmirdik. Çünki tibb elmi tamamilə bu virusun qarşısında aciz idi. Demək istədiyim odur ki, pis niyyətlə istifadə edilən süni intellektə bərabər bir peyvənd tapa biləcəyimizə dair heç bir fikrim yoxdur".

Montaser MARAİ: "Media olaraq biz narrativlərin mötəbərliyini sorğulamalıyıq"

"Ənənəvi media nəhəng qurumların əlindədir. Onlar da bildiyimiz kimi, Şimal yarımkürəsində yerləşir. Bizə hər zaman nəzarət edirlər. Ona görə də media olaraq biz narrativlərin mötəbərliyini sorğulamalıyıq".

AZƏRTAC xəbər verir ki, bunu Əl-Cəzirə Media İnstitutunun Media təşəbbüsləri meneceri Montaser Marai II Şuşa Qlobal Media Forumu çərçivəsində keçirilən "Təsirin qiymətləndirilməsi: Dezinformasiyanın əhatə dairəsini müəyyənləşdirmək" adlı panel müzakirədə deyib. "Biz çoxsaylı məlumatların içində qalmışıq. Sosial mediada informasiya axını yüksək olduğu üçün insanlar nəyin düzgün, nəyin feyk olduğunu çətin ayırd edirlər.

Ənənəvi mediada da bunu müşahidə etmək olar. TikTok istisna olmaqla, rəqəmsal platformalara nəhəng təşkilatlar rəhbərlik edir. Onlar məlumat axınına təsir edirlər. Təəssüflər olsun ki, bunu bacarırlar", - deyə Montaser Marai vurğulayıb.

"Pakistan Daily"nin redaktoru: "Texnologiyanın mediaya və dezinformasiyaya təsirini təhlil etmək günümüzün prioritetlərindəndir"

"Texnologiyanın reallığa, mediaya və dezinformasiyaya təsirinin təhlili və media sahəsində savadlı istehlakçıların yetişdirilməsinin təşviqi günümüzün prioritetlərindəndir. Lakin dil modeli olan süni zəkadan, məsələn, Pakistan-Azərbaycan münasibətlərində istifadə edə bilmərik. Dil modelləri özləri öz həyatlarını təyin edirlər".

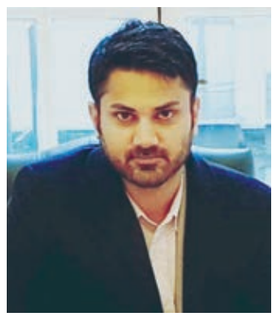

AZƏRTAC xəbər verir ki, bu sözləri "Pakistan Daily" qəzetinin redaktoru Hamza Azhar Salam II Şuşa Qlobal Media Forumu çərçivəsində keçirilən "Süni intellektin reallığa, mediaya və dezinformasiyaya təsiri: Media savadlılığının təşviqi" adlı panel müzakirədə söyləyib. Süni zəkadan media savadlılığının artırılmasında istifadə edilməsinin önəminə toxunan Hamza Azhar Salam bunun dezinformasiyaya qarşı mübarizədə önəminə, həmçinin rəqəmsal əsrdə dezinformasiyanın yayılmasında süni intellektin yaratdığı problemlərə toxunub, həll yolu kimi istehlakçıların media savadlılığının artırılmasının vacibliyini vurğulayıb.

Den MEYSON: "II Şuşa Qlobal Media Forumu bütün iştirakçılar üçün möhtəşəm təcrübədir"

"II Şuşa Qlobal Media Forumu bütün iştirakçılar üçün möhtəşəm təcrübədir".

Bu barədə Trend-ə "Dan Mason Media"nın direktoru Den Meyson II Şuşa Qlobal Media Forumu çərçivəsində deyib.

"Bu forum 40 millətin nümayəndələrini inanılmaz bir məkanda bir araya gətirdi. Heyrətamiz olan odur ki, təkcə gözəl məkanı deyil, həm də Şuşanın və Qarabağ bölgəsinin qısa zamanda həyata qaytarılması üçün aparılan bərpa işlərini öz gözlərimizlə görə bildik", - deyə o vurğulayıb.

Den Meyson qeyd edib ki, forumda kütləvi informasiya vasitələri sahəsində möhtəşəm peşəkarlar bir araya gəlib, düşünməyə təşviq edən və yeni ideyalar doğuran gözəl diskussiyalar təşkil olunub.

"Bu, mədəniyyətlərin fantastik qarışığı, bir çox insanın Azərbaycan və Qarabağ bölgəsi ilə tanışlığı idi. Bu forum dezinformasiyaya qarşı mübarizədə nə kimi rol oynayacaq? Ondan başlayaq ki, burada KİV sahəsində peşəkar, fərqli baxış nöqtəsinə malik çox sayda insan var və onlar öz fikirlərini, anlayışlarını və dezinformasiya ilə bağlı hazırkı mövqeyini bölüşə bilərlər. Bu səbəbdən, geri çəkilərək süni intellekt və dezinformasiyanın qlobal ekoloji gündəmdən bu qədər fərqli yollarla, özlüyündən keçdiyinə nəzər yetirmək fikrimcə, dezinformasiya ilə mübarizədə bu forumun ən

güclü faktorudur", - deyə o əlavə edib.

Qeyd edək ki, II Şuşa Qlobal Media Forumunda 49 ölkədən 150 xarici qonaq, o cümlədən dünyanın 34 ölkəsinin dövlət informasiya agentliyi, 12 beynəlxalq təşkilat və media qurumu qatılıb. Həmçinin forumda 60 yerli media rəhbəri və nümayəndəsi iştirak edib.